

8e. 92.9623 - Institution

д. ГУЛІА.

АЗКА-ЕІНРААЛАҚУЕІ АХЗУРТРАҚУЕІ.

> Авт цегр, Арт автнхоіт; Аофт дуцегр, Ажа івтнхоіт.

јаръ—Тифлисъ. Типографія Капцелярін Намѣстника Е. И. В. на Канказб.

1912.

A13 449.

Изд. О-тва распространенія просвъщенія среди абхазцевъ. 17

nemerachae Lemmemana

hv, сущду уеітамхан! Гу-йамхула укамһан, Гуарц бжарак убжамхан, Узтахуу рзу уйахумхан;

ЗКа-хаала ірччала, ЗКа роуштала уцазкала, Ажабж-ё**v**цқуа хк**v**-хк**v**ла Ісузрабала ацеу**щ**ала.

> 26 августа 1912 г. г. Сухумъ.





#### Аапун.

Азунра-йқах ааңунроуп, Лащан-йқах ращароуп, Прейан-йқах курууроуп, Нухун-йқах курурһароуп.

> Аапунразу призарахууоіт, Аруа зейу іайахууоіт, Апусаануа хунбауоіт, Ръгпьнуа сілдургууоіт.

Аус-уца руедурхугоіт, Адууа руавууаруоіт, Ацасавуа ларцавуоіт, Гуара-вубуала івудуршавуоіт.

> Бзіа жууааіт інхақуо, Ҧхзашала кур-зууқуо, Йабаала ілазцақуо, Ахумхуаца заазақуо.

> > 31 мая 1910 г. г. Сухумъ.





#### Ахшуфуі, адареі, амчуі.

Ахшую аңыумоуп, аңара сасууп, Ахшуюуі аңарсі сібуқазар нас іматахуп. Ахшую уасхуруп, аңара убрі аёу ійақуруқуқуоуп, Ауасхур куадазар, афну щарқа-дууп.

Хшуфда амч-дуу офу дванархууоіт, Ахшуфуі амчуі еіцузар нас офу дуннархууоіт. Царада ахшуф дурфайух цургуа-дууп, Хшуфда ацара муцху іщарва-дууп.

Абарқ зейч сігүмкуа ізмоу ауаа рэч дхуарқахчуоіт, Ацсабара ўч амрсі амзеі реіцы длашахчуоіт, Дуздуруайч, дуззумдуруайч насуц змоу-па друцьхадоіт. Абарқ рёч аофуша бзіайч нацуіцар, нас зейч іара ітхадоіт.



15 мая 1910 г. г. Сухумъ.

\*

Бавара імоуп згу івоў зейч зён іззарбуа, Зён івтича ірцышзану, ірцуштанн ізнабуа, Дгиларада, цщарада, дасту ригравуа дзирбуа, Аіашах дгилани, ахуахуа іацзирцуа.

> Бзазара імоуп абзіа бара нагда змоу, Баша хурхуагас друмамкуа дацьсоуп ба ізуйцоу. Ілшарала, імчхарала акумкуа абзіа збара загоу, Аіашеі, ахуахуеі еілзургууа, аоф-діа ба ізуйцоу.



Бзазара імоуп, чкунун заамда муштарула ізмуйдув, Ацара ееі зауну ізузкув аус бзіа іазурхуаз, Ацтара згу ідакуаз абзіа мож ідузцаз, Анца іцщара іману, зуцыну зху еідш дузузбаз.

Бзабаа імоуп зучкунра-аан ібзіану, зажраанўу здурра еіламгаз,

Дажну, дуцкану зканда рубзіабара зкумхаз, Крацарала згу сіцухну зуксказара назукдаз, Аіба-хумхуа дунмужкуа зунарцумфа інукулаз.

Бзабаала даалааіт агуабулра змоу забуі зануі ргу іазмургууа,

Зеінабу іатоу здурууа, зеіцбу ігуу ізурбуа, Зеіба аібара іхузмукдуа, намусла дзаадуа, Еіна здурууа ірзудурфуа, еіца здурууа ідзурцуа.

6 апрыл 1910 г. г. Сухумъ.



### Авічра.

Анца ідумуқхаз ақічра цуігдіт, ЗКлару ірцумқуу, ргу іалеша qаіцоіт;

> Аібеі, аруцһаі рураху ізоіт, Ануха іара ійқоуп, ауаа дуршуіусіт;

Абзіарах дузцуом, ацтарах духунбуоіт, Агунаћа дуннархуам, цтала дуннарцуоіт.

> 7 іан. 1910 ш. Адфубжа.



Бзазара імоуп, чкунун заамда мушгарула ізмуйқуз, Аңара ееі зауну ізузкуз аус бзіа іазурхуаз, Аңғара згу ідақуаз абзіа моа іқузцаз, Анда іншара іману, зульнут зху еірш дузузбаз.

Бзабаа імоуп зучкупра-аан ібзіану, зажрааніў здурра сіламгаз, Дажну, дуццану здааца рубзіабара зцумхаз,

Дажну, дуцвану звааца рубзіабара звумхаз, Баацарала згу сіпухну зуцсвазара назукдаз, Аіба-хумхуа дунмужкуа зунарцумфа інувулаз.

Бзабаала дqалааіт агуабулра змоу забуі зануі ргу іазмургууа,

Зеінабт іатоу здургуа, зеіңбт іггу ізгрбуа, Зеіба аібара іхтэмтедуа, намусла дзаадуа, Еіна здургуа іргузгрфуа, еіца здургуа ідзурцуа.

> 6 апрыля 1910 г. г. Сухумъ.



# Абічра.

Анца ідумуқхаз ақічра цуігдіт, ЗКлару ірдумқуу, ргу іалеша qаіцоіт;

> Аібеі, аруцһаі рураху ізоіт, Ануха іара ійқоуп, ауаа дуршуіуеіт;

Абзіарах дузцуом, ацтарах духунбуоіт, Агунаћа дуннархуам, цтала дуннарўуоіт.

> 7 іан. 1910 m. Адфубжа.



#### Аччіа.

Йармукак адну ажлар рацану ідан, Ђаћмадак іху хурбаба уа друдан, Іблақуа қафурхан, ібқа хуахуазан, Ійану хурфафа аарлаба днагуагуон, Арвмадак іхуда іахшун, зейу дунрудгулуон. А(т іднет а(т іёт днеіуан, зетт драшапктуан; Іщумузт, ідунумузт, амлайу даргуадууан. Іёт Камузт, інапу Камузт, алумт дагахан, Дуздгулуа ідуцхайуан, дузузнеіуа наскууан, Тунха дуізвадаз, зейу іара ізу ітумууфцан Іхатт ізвада, імоузац, зетт рёт дайотн; Апарва ізра ізу ідам, хузеі, хууі імбазац. Мата іара іщум, еіма ійеімцазац Іху-аху еідажжоун, хба адуеімкдац. Ас абрі ізгіхзеі, Анца дуіщуіма? Ауаа іхуччаразу аду дувуіцама? Моу-моу, уі цущагас ауаа рзу дуішеіт Іара, Іцхрааусі, дуцхазтої губіцаразу ауай, Авакту уайван ірцуігаларазу дара. Нас, убруі аднут зейу щиубацуа щурдацшкуй. Ігшмурхан іщултуо, інеідущх щнапкуй. Адакус і ў у і зап і азурнану рада, hapa зетт haзшаз, хух iqoy h'-Анда.

> 29 декабря 1909 г. с. Тамышъ.





#### Aoovtvoca.

(Маміа Гуріелі ісфица іафруцища).

Абрі іаціхуа учкуназааіт, Уқахузар уайбургзааіт, Зейч акч азч ещунуюіт Іщхащичршқун, ізкдуруазааіт.

> Аҧсабараёт мазаралайт удгузааіт, Іувахтзар мічдхузайт убеіазааіт, Хшуфлуеі, дугралтеі убзіазааіт, Аха уезйт ушуафуттосоў удгуруазааіт.

Аһреі, аһvнъварреі дуааіт, Аһақvрvі, апатvуі умазааіт, Зетv уара уда іхуарқамзааіт, Аха убvсдантv ушуафvтvфсоу удvруазааіт.

> Іздуруада ма унасуц усіжсіт, Ма уздахуз зеїч іузсібурбсіт, Пашану арумарах утажуіт, Убуссанту умщан, ушуасутуссоу удуруазааіт.

Аўт дузсеіқхазеіна уімақааіт, Еіна сулшоітнайт уігуқамсааіт, Імш-пара збеіт-на ціта ізгумтуааіт, Іара убруг душуафутуфсор удуруазааіт.

> 12 марта 1910 г. г. Сухумъ.





#### Аапун.

(Койцов іфумда іа ўруцища).

I.

Ашанй данйза, Іаанурцуіг йейза, Ансьћа еілачза, Іаахалт ілайцаза.

> Авашеіт, авархусіт, Іђша-дудралусі, Мца мацусралусі, Цадуа хуахуалусі.

Ідуду-мацусну, Імцабз-лашарану, Ідуаршафу-щпану Ікатеіт пада.

> Дїчл рупусабагану, Паскін аагагану, Банча рупушдагану, Ідалусіт іара.

Раху руцсулагану, Сафра аазагану, Зейу рзу іхуарқану, Іроуіт ауаа.



Іргурўагану, Іхурхуагану, Муцху інурхагану, Ірзудалуеіт жлара.



#### Aeaopa.

II.

Сцап, ізбап, Сеігурўап, Ауаа рўабаазг Анца іратеійаз.

> Алтарреіңш айуқуреі, Інхухуа-аахухуа, Абқу еілаһауа, Ахбай тартарууа,

Афрант-бжт ахант, Абтрфт цаща аёвнт, Ашаза ізлант, Аура назант,

> Алабфа іабзоурану, Агуђа архуану, Ізазуо ігулоуп Амху сілуччо.



Ігуазурһагану, Іргурўагану, Ауаа рхаадагас Ішеіт Анца-дуу;

> Імачумкуа ачафра, Інеілумхкуа ўара, Іруіђеіт Анца, Імачумкуа ача.

Іцеіт ваацала, Хучла-дуула, Айувуреі ёурхразу, Еізургаразу.

> fi vзба-маганала, Ідалуеіт аху-ацухуала, Ацбі дурхразу, Еіқурцаразу.

Іқаргалт айуқуреі, Іалгчеіт аңурбреі, Аруңқареі, Аца-қақсареі.

> Ауаа руфнқуа рёу ітан, Анца ддурдууоіт, Амёу-раца еізурган, Мцала руфдруцкууоіт.

> > 12 іан. 1912 ш. Адуа.





#### А ж ү т.

Аіншареі аіцунухайареі муцху ідан ажіў, Уі адара ідам уазку һаазвулаз аёаў, Азаһмада друцһарйуан, аіба драазуан, Ананамта іцхраауан, ацій дайдурхуан. Ада дболузт аб іёў, Аінубіў аіһабу іёў; Аіһабу аіпбу друцһаійуан, Аіпубу аіһабу дуіцшуан; Зейу ргу еізубулуан, Муцху бзіа еібабуан; Зейу абзіарах рнану еікуршану еібагууан. Кур-змаз іца ейузмамуз дуіаазуан; Ацунхурас амазара рацану ігазуан. Абрі ецыш аамдазу ідалаз аку, Ісарбеіт сара схадала йоуку.

Ажут аһук іца дуівуіг аазара, Дуук бжамкуа, уа іааігуара йара. Длуухчеіт, ізһаіт, аха дуімбацузт іара. Ар ахцуаз дцеіт іцайу аібайра, Дхадавувуан, дацшуамузт ацсра. Дйарйуан зеїч, іаёчн ірехуара, Айвайза івущеіт аху дузгара; Духучнічіт іабраарах музк-цара. Іцулусіт, еігурвеіт, дахурбаз деібгаза.

negether commensus

Дичйқалан ічеіпүіхт, — далагуеіт-ақсзара. Іаб іах уоф-друйқуіт ізагаразу, Іпра дшеібгоу іцеу шқоу дуібаразу. Аһ даақалт іцра дахуйқаз амдурха, Іпра дфаццеіт, ічеілеійеіт ашурба. Іцра дфаццеіт, ічеілеійеіт ашурба. Іцра дфаццеіт, ізбійар йқуіхуіт афурба, Даақан акуақ-ах дункудгулт душшурда, Іаб даафналан, іцра іах днахапышун, — дтеіт насқаза. "һаі руцһа, душқсур дубаіахуозарун деілгаза", Іпра днукуін ічеазіцуіхт духухуаза, Іпра днукуін ічеазіцуіхт духухуаза, Ілаца неікуіңсеіт назаза іхааза. Абас акун ішудаз азкут насқаза, Уі еңш ідам уазку ачат аасқаза.

5 іан. 1910 ш. Тамш.



# Хойан-дуу.

Сгу дахуадеіт Хойан-дуу, Інхара, імазара іфун-дуу, Іашқа, ібоура іца-дуу, Нас ізгійдумхарузеі аоф-дуу?

> Іцсаса цфа румам, Ійамада рэўцхазуам, Ірйуеіт, ірфоіт інцазуом, Қаф ііуеіт, акту іузуом.



Ahceidaga gviphxeit, Axagaşya ixaxeit, Peihapawvk xvipğaxeit, Iaahxasïv ipgaxeit.

> Дара дара еічгірчуоіт, Насту дара цуібарһоіт, Рнапу, рлумһа ёгібаййоіт, Етушнеіуа іхгібарйоіт.

Дара реісра далаччоіт, Руцьску, реабшаху далачоіт, Рунцара деігурўоіт, Ажфанах даларулоіт.

> Бжючк ацаца іара імоуп, Арбреі, адічреі урд ірулоуп, Офуйала іара еіцшууп, Еіцүбгу, еінабгу інеібеіцшууп

Рху азакуанқуа дара іаңурдоіт, Ачан, ауахад дара іанурдоіт, Кур-румазкууа ідухуха қурйоіт, Друднарйазом, іху хурйоіт.

> Абас ауп іштору іђаца, Іартт деіноуп іхада, Уазкт іраноуп інхасда. Іахтмзашеі іцахута.

Ayimyzővmei xaxt Ahija, Ya igrvzoyu amaija, Iaxypxvixxas asv ayaa pija, Beřv aifyirazt iifcafa.



Іхвеі мщан Хойан-дүү? Ілалазаат азфа-дүу, Іннарйазаап івааца-дуу, Івудаазап іраху, івсаса іфпра-дуу.

Сгу далсчіт Хойан-дуу, Гумбул-йбара счоф-дуу, Дуqам шчійуаз Анца-дуу, Далчеімужуі амца-дуу!

30 iaн. 1910 ш. Адуа.



# Àейа ацухуа змоу.

(Адгіл маі 5 рзу вамета Галлеіа ацухуа іалалуоіт, убрі ала ауаа ннарўоіт ба іахурбуа азу).

Ожтті ауаа qаімақтуп, Ртара сіфақ-какачтуп, Рдурра хааза ійкутцтуп, Зтябаху ртмоу каамеқтуп Іарбан убар "Каметоуп".

> Абрі еңштү батума, Агазеқ аёу іфтума Жлар абрах іхарıңштума Абрі алату іжатума Анхара іацурщатума?

Ауаа убруі іацдурщоіт, Шугас, пухгас іддурбуоіт, Зейу рдурра еіларгууоіт, Чушчі, мдуруі еівудурцуоіт Зейу амдуррах ідруцышууоіт.



Іаазқулаз ауаа щоіт, Аейақуа руқахазоіт Ргу ақуқ іқутич іцоіт Ізцумщаша реацдурщоіт.

Абрі зүхүб хамтароуп, Анда дшуqоу амдурроуп, Рху мацара авугууроуп, Етзуршуа руусууа роуп, Рууска зускуо руцтароуп.

> Ацта згу ізоу дуздунчхуам, Ігу азуцын ізагулуам, Аіаша ізгуазууам, Ахуахуа дардунчууам.

Камета захзуу іада-дуууп, Аңухуа-фафа муцху ідууп, Іара убас іадазшоуп, Над ажфан-ах ікудууп.

> Уі цухуасћа убрі еі**цшуу ацра**ћазам, Оф-дзунфаша мухувазам, Адгіл улаларата ібназам, Йічга ффукту hзаанат**у**уам.

Уі аўч ізў іцурхагам, Ауаа рэчкан ікаамездам, Уі баша фумсагдам, Дгіл цуссагас ікўддам.

> 1 мая 1910 г. г. Сухумъ.





### Афу гра хтугоуп.

Аж іалцуз афу, Ізбалай ажра ргуацьхууоіт; Афу зжуз аффу, Муцху ацазкара ігуацьхууоіт; Муцху зћаз аффу, Йіарда-фара деілагууоіт; Йіарда еілагаз аффу, Бзамуду-мдурс друцьхазоіт.

7 января 1910 г. с. Алзюбжа.



# Адаракуй зету іреінау.

Адараўуй зейч іреінау адара Ідоуп рһоіт шоук ўара. Ажа нафуоіт муцху хара, Аха арі івхуум муц-һара. Івадурароўн зей һара Іішану ішчоў Андара; Ейшаўунагую іцшара һаршаўунаў нара ацьсра, Уалс ішһаўа нас һара, һаусяўа рэч ацк-һара. Абарў рдуррууп адара, Адараўуй зейч рудара.



Абрі ціў іздуруз аофра, Іазаанай ушт аўара; Аарц ахіда абзанхара Анарц-ахіда Апуспара.

> 28 іан. 1910 ш. Адуа.



# Амађуі, ажцусуі, абжуі.

Уазку мгуацала ібазб амақ дасакала ідан; Праса айыпруа ацану рахуцас ірукун; Ібуа, ічоо ацьствуа ірулан, Аха хцарасуі, муцху танташсуі іруман.

> Айқайу афусқаа ібатала Анан данажа, Абаһча-qнут ілумфашаз айур анултанада, Анца дақушуін ібазуоіт пада ійқанапа, Дақ-жүлгеі нушлугі ічооіт ақсу қанапа.

Праса афат базаруа азульдан іара, Айъраху амаалуў ізаххусіт урд зейу руцгара; Іавахуу чуск ада фату аімдаразу іара, Убрі азу азпаара аівеіт іахудаз іара-убра.

> Цһаражһацас іазгійдіг ажцускі абжкі, Фаўтс аку ада ейшамам уайданйу, ожйу, Убрі-ак акумзар ішадуідум акйу, Уаһайу ішамоуа айапйуі анапйуі.

ameschae cremumens

Амақ хідарамуз, еіпахомузт аку азу, Іадурууан абрі шахуз ауаа ржаразу, Іадаххуеіт озку абра агуақ ауразу, Іабеіт фатус іоуразу ауаа ржу.

> Іцеіт іхунбыч ажтучсіч, абжіч, Амфан еіцажуан ішцаһбарчіба уезіч, Ішабаз һбар амақ фаїчс ауаа ржу, Дуук іцшзам һахнеіуа іаһбаразч.

Аха абжү інампар qалуомпа ігулусіт, Ажцус уі аşахумхазт амфан іааннакулусіт Убз сурбсійт апан еіжан аёу іşасун абз аахнайсіт, Насйу абжу бужжупа ажцусуі іарсі сібагусіт.

Амаалуў іўдаһазеі ба данрузцаа, Абжу ейазумбеіт, нас ажцус еізеіт азцаара. Ажцус аагулан іалагуеіт абара: Даў-жумзар ейусқахум ба һанабеіт һара.

Нас амаалуў сівахунуірбуіт дара, Амав іарбаразу фацьха, Ізубаз адаў-жу ішавуіву ожуйца, Уараўу дачаку ішавуівум іданацаразу ацьхасца.

Ажцусчі абжуі хүнбүіт амақ-ах, Ажфан аднут ілбааіт адгіл-ах, Амақ тұрама і абеіт абжу шубзудаз, Іара зубазту амаалуқ ідну ажцус ішамбаз.

Ізхаравіч авкцис шакуз абўдайа іадуруіт,— Ікну ісйчуеіт-пайч іазуфуіт; Аэкцис ацухуа аілачра іамцасуіт; Ахађа азнумкулт, ацухуа агуђа фалназкеіт. Убруі нахус амадіт даў-йумзар дачаку іадуідуй Абжіт абз-хіўоуп озкуту ізцазкуам; Ауаа рэг ішахуз аргама іздургуоіт, Сійа згуоітћа іздініт ауаа рхаху іаластуоіт.

Ажпусіт, апухуа еіфшада, амақ іацшану ақра афунқуа реу іданатуоіт.

Ауаа іара ішацхраауа, ішкарумцууа, адурууоіт; Ауаайу амав вас ішрумоу рдурууоіт, Іахурбалай іаасну, аху цену, нац ікаружууоіт.



Mai 24 asv 1910 ш. Адуа.

# Ацеі ацьнаі рзу фбада ажа.

А ња.

Уабуі уануі һазур рузуца, Іанрудумшуа ахуза рузуца, Ргу іоумурган, ража хаца, Урз руусвуа уара інагза, Іануцьслакту уйабаа рудца, Анца іцарарала румфа ізуца.

Аҧhа.

Бабуі бануі баіа ібала, Ібарбоўу хацала, Ргу іахуавую фацала, Бурццайамхан, румац-ула, Бумпарпарлан мачк-бала. Абзіаравуа бучрузкиу, Інуфугала бху цвану.

28 декабря 1912 г. г. Сухумъ.





### Фуйа зцомузт, аук друхзомузт.

Оўўа аейца іайак друман, Раўук дзафун, фуўа ўўчцан, Зну аейца харак іцууан,

> О̀у́ца зцомузт, А̀у́к друх́зомузт.

О'й ргуідан адара, Аук дайқан агара, О'йа даара іццактуан, Агі база дласхтуан.

> Фуйа здомузт, Аук друхдомузт.

Фуйа неіт раху-драк аёў,
Агі днеіт жу драк-аёў;
Фуйа ідургусіт жу-сідуаўак,
Агі ідуіцсіт жу-сідуаўак.

Фу́йа зцомувт, А̀у́в друх́зомузт.

Оўта ірвічіт, аўтк ізсіт, Оўта дўкулсіт, райа друйтвалт, Оўта ццактуан, аў дласхтуан, Амфа івун, іццактуан.

> Оўца зцомузт, Абе друхдомузт.

oreneuseaus nameacuse

Ονἄα 3ử-λυγκ ἰκὐτηκηνινιτ,
Ατντ γὰρα λυκκύρμεντη,
Ονἄα ἀνἄκανεἰτ, απὰ λυγκνεἰτ,
Α΄νκ λαγκανεἰτ, απὴρη μνκγανεἰτ.

Фіўа зцомузт, Аўк друхдомузт.

О'йа залуеіт, ай дзаалуеіт,
О'йа шянахүіт, ай духнацеіт,
О'йа хуаезеіт, ай дашзеіт;
О'йа хуаезеіт, ай дашзеіт;

Аўчк дайзеіт, Фуўа хуачзеіт.

Аждар еізеіт, ануш ржуіт, Ахоукіч йарак, ізарцарцу дамрак. Аждар еілгүеіт, руолуца еімпуіт; Іҕунчхуеіт ахйаца: ізьсуіт раваца.

> Фуйа ніјазеіт, Аўчк дупісзеіт.

Арі лакуп: icashas ixaşà Дуцсхеіт; iбзіахааіт іцсақа.

> Муса Барганұна інамдоун, Дімітрі Гуліа іфумдоун.

1906 г. г. Сухумъ.



### Ешсоуа ітапанча.

Харада інафсхеу рахт ідан аамдаку, Ізфусіт убурд рахт зўу руднут аку, Іахаануу іргулашап убрі сіцьшдуа шку, Убрі азоуп сарту ізанусяуа ащду.



Ауаа рацану Далуі Пабалуі ірданхууан, ћабла-һаблану хара іqамкуа еіланхууан, Айуқуреі ларпалуан, — аіһарак ача рубпалуан, Аха руфнупда дара-дарала муцху еіхалуан.

Зейч йамхула ідарун, гулайч ійбаран, Хула зундав ібзіан, абйарлайч іхчіан; Щарахвйч зрафсчуамузт харанй івалада, Поуп, хух-хух ірхалалуан ауарбажьуа іббада.

> Урд анус іруман экласу ізмаз "Марйан", Урд іруман ажасу: "умщан". Лакус іруңұхазоіт ішудаз зету убар, Мамзар уадупроуп етуумфун, етуумбан.

Уадуңур, іумбар ажутра іагазуоіт, Іўахну ібамкуа хара інаскадоіт, Ішпеіуа над-над ірхашыну іцадоіт, Убрі азу ащду анцара іамфану ісуцхадоіт.

Зейч qазпуада? Ізйьхазуа даацсазап, Ізфура іху вўап, мудху двацсазап, Айдахіч даруцчи, зунзак інхазап, Насту ацшаара муцху іцтазахап.

Бақалбеі Ешсоуеі Даручуа іңацан, Афуйайу ііашану гуакарула еійцан, Далуі ТДабалуі, зекунйара еіцқан, Аха ііашоун, ізкінайу қарула еійқан.

> Аейца сімації ахар сіцоу даларум, Лузбаху сіцраваіт Ачачва зецьи аціду данум, Ілуцьхуан усдантуі аамқала Есма-Панум; Друмазкууаз дуқущур акун імата фавану.



Афийайч іруман муцху ахд ацына, Ілушралт аh-Адіан іабіша-цьна, Халубеі ду іцьна, Гіргуал Чачба іабіша, Ізмаз ахуз-дуі, еіцамкууазуі ацыпра.

> Лоуреі, луқбаареі муцху іназан, Лухцу лху аднут лійану адунда іназуан, Лулагу қбаану ійарда дуқшзан, Аца-шпату лнаалуан, муцху духуіазан.

Лажабж нучунагуан хара-хара аңша, Аңайайу іанахан турку-тулан луцша, Длумамузт ілуцпазгууаз уана еібійа, Дшучаз зейу сзанцуам, сачуцуоіт озку-ійца.

> Афуйай ірвахин дургаразу лара, Убрі аднут зундак еімацйахиеіт дара; Зну рфийайу ар руману інуан йара, Агулара акумузт, інаскан-хара.

Аінабу Бавалбеі аң ка днеіуан, Аіңбу Ешсоуа айқакша дуійқан Ігуаңхуеіт убрада дуеіхсну дуійурду, Насту еімаркууаз іара дуігарду.

> Ешсоуа ітапанча зуіхун еізуікшеіт, Аха іабйар амц айсіт, іаша іёу еібамгусіт. Базалбеі даахацшун ідалаз ібеіт, Дшуішууаз ідуруіт, аха акту імбеіт.

Абрі еңшіг амшара агу бзіа авахууп, Абасіг анажра над-над азг іматахуп; Авувуареі, айбарареі абріеңшвуа авахгуп; Інацштуазіг ізгрнеіт: "іайа дгіцахуп".



Ауха, іанухула, ар аацьсан ітеіт, Бавалбеі іаша іара іах дааігчеіт; Ешсоуа дааін іцьхаз іёч даагчлт, Утапанча сурба ібан, афурба уах іівт.

Еібт: "абас акун дачайара іухір ушуцхайуоз, hapa зету, уайца, ахімды шаһуургууоз". Іршун аду-аху, іваіжт паq, ішуібуоз, Ацунхурас іївеіт убуссан ітапанча муц-зумбуоз.

> Убрі айқах Ешсоуа далагуеіт луцрупра, Уі нахус, ііашоуп, даймурт адуўа; Дуігуеіт ілуйқаз Бақалбеі лара; Зейу ірбуан: "Анца егеізуішеіт дара".

Абас акун ішуqаз: руфнупда сівацан; Раваца рёу аўк сівш сідгулуан, сійцан; Руува рэу ргу булууан: урв рэу сібайцан; Ацтараан ірхулавшууан, хара-хара ірхууан. 12 января 1910 г. г. Сухумъ.



# Ажух-уаа ранађур еінуцаша.

Зеїч ірбоіт ажут ауаа хәус іруман-ба: Адлаїчдуа, Дайанухуа, ЙІханудуа, Нафеі-ба, Бавадуа, Музоуч, Йанїава, Йанбавуі-ба, Аха агубулреі, абавурвуеі усдан ещіш ожу ідам-ба, Ісабахеіт абрі еіцыцкуа ірацану ідалавуахеу-ба, Убурв рахт фбада сту іаанагуеіт іанусдап аціду-ба.



Ожи еңып усданіч ідан аізбреі аімактрақусі, Аха усдан ідамтэт аўаадуусі ащду-фтракусі, Зетт неіуан тла-дук амтаёт сімант, Уада ітуан зетт сізант.

Аус змаз еіцажуан, агірқ зейч **зурфуан**, Праса дцажуан урқ рахт кvp-еівчэбуаз рv**y**ақу, Агірқ зейч еілатан, теурқуамузт ақту.

Оуўа адамадуа іроут уск еімакўсс, (Арі-ендшууа іроуеіт ауаа іздінаўу еілургаўус), Праса даадугулан дуажеіт аус змаз аофу, Ітургуан алабайа аіхафа ахану, (Іхіт агуамдара муцху іхандану): Іалуірдеіт ідгулаз ійлану агудану, Далгуеіт ігудуха дмуццавдавуа ійлану, — Ачкун ейуімбеіт усдан деілагап-ба дудану. Абас акун аітбу һадур шуідуітуаз аіһабу. Іёарбеіт ійлану ададун аёандану Духуулуеіт іфлуда іхура ёавану. Тоуп, ігу ізлеуіт зла ідалаз аофу, Уа ідажуаз, агуала змаз, һайадлу.

3 января 1910 г. с. Тамышъ.



# Іщси ібзахаз і ажа.

Ажутра зундав іазумгаз ажав, Щусзудурф, іўасбан ішуцалаз аушаву, Ізгуамцухура дзурфрум, ілумнавура іщанап, Ізвахуу роўн ізасбуа, еілурганту іранап.



Аўч ізвінайч Анца ду мушк сурба-ћа дуіћалуан. Абрі ііваху зецыпра мшуузеі-ћа ігулаца еібурћалуан. Іцышауаща ізвінайч хара-хара днусуалуан; Мазайч офу ічуімурбакуа йарда муцху днућалуан.

Йежумванк іааівущан дуцесун дааіпухну дувурцеіт, Ажлар еізан ашайбаца һувурцеіт, Іцашпатуі, івоубувуі іуак ідурцеіт, Іаанхаз qапатус івааца ірувурцеіт.

Ахуларах іанааігуа ацог даацчогіт, Іштіхуацыштуаз хучт-хучла даацыштіт Дтук мурцткуа досіхан даатеіт, Зук доадтрхуан, ізгаібтіцан доаттл.

Ажлар сізаз ідалазсі-ћа ійарісіт, Абсавуа рхучкуа над ійда-ћа інхарцсіт, Ійууаз ацдуршан аббара іадурхуіт, Насту ійбарузсі-ћа іара іах іханшуіт.

> Даацазкеіт: "йусцумщан, ізкбац соуп сара, Есумпіа суібуан мушк сурба-ба Анца, Снубацьхуз іабан, ейсзуцалусіт еха, Аміткуа ізбаз зейу йасбап уаха.

Еха-шей іааструщан, іштрала стядурам, стідстіт, Мут-цідав саайідпахти хара ажфанах сагтеіт, Анца ішаца ахтраз стрідтри саргтят, Реіһабтк дахтаз снагант стінарбеіт.

Ашаца ірсінбуз дтану саркак-ах дуцыцуан, Уі далушну ацьсабараёч ідоу зейч ібуан. Адйулйу далуцыцуан, ауаа ргу іцоуйч сілуіргуан, Ахай іагулатаз ахуача іафуазйу лала ібуан.



Уааі ібан снеіган іара суідуіргүлт, Дузнуцшулуаз асаркайу сахаіргулт, Суруіашану сфаіргулан сануірцыулт, Адуунеі зейу іаразнак сула нахуцыуіт.

> Аңсабараёт ауаа ідардуаз зейт збеіт, Ідардозіт, ірбуазіт еілетрігеіт. Штшкамстк акубрт акутаў ацадеіт, Іңтруа ішайцаз іацтміцакуа іагадеіт.

Убрада сштүдэ аж фанах, Ашаца іднт стшттаз іар ў арах Уахтт сахтлбаар штуаз ад ттах, Ізбуан мфахуас ў аб нарах.

> Хочк еібамбуанч, еіцчхаранч, убрі амфа іанчн; Абнаїч бна дуун, арханч інайізчн. Ацьха інеіуаз хуріўан-дук іхуда іахійчн, Наq-ааqїч еіцакуаһауа царала ітчн.

Амфан іхурўан кнаһану дуйталану дуцт; Убрі аамразу ійтрах іааіуаз даакулст, Амфан ахурўан ікнаһазўу аакнуіхт, Іхуда іфахуійун імфа дфанулт.

> Пууқ анцу амфан іцаз дааёухт, Руйқахда іааіуазїу уада даацурцт, Дануцыу іхурйан шудамуз ібеіт, Абрі аоф ігчеіт байу гуфарас ідаіцеіт.

Ідама қухну давісун дуійуіт, Ейузхарамуз аруцһа дункаһану дуцьсуіт Дурбазану над-абнах дуігуеіт, Іарйу іфавібуіқан ійқахда дхунбуіт.



Ацьара згаз імфах харану дцазеіт, Егузхарамуз амала дуійдеіт, Абнах дурбазану хара дуігазеіт, Іқааца уі нахус ібафту румбазеіт.

Ацьара зугугэйч лавчругчла духунвиіт, Алуцьсаа дзаузйч еібарўуа еілайсіт; Убасдан сарйч ісвара сзумдуруа сдалчеіт, Аргама азалумдара сулала ізбадеіт.

> Ашада іахії сху фасурхусіт, Ізудалазсі абас-ба сцаарацу съаххусіт; Убруі аамқазу Іаріу сара сах даацышуіт Аку сшеібашаз здуррата ілахії сунқацышуіт.

Сара уана Іара іах паара дасумпеіт, Абрі ещі зачдалуоз аускуа суірпеіт, Іамфану ішудалаз агурату суіргеіт Ізухцаз акакала рувбакуа суірбеіт.

> Зца̀ра рдаз аофу іаб-дуу, Дуірһҳ̀а̀заап ожу ізга̀з іан-дуу; Ілцузуіт луфунра, дайҳархуеіт убрі-ала, Ожу, ажут ізтуз раҳ̀ іхунһуіт ацара.

Іршизй дзухца убруі ауп-ha cveiheir, Дузшуз іаб-дуу, іцсуз іаб-дуу дуішхеіт, Акту іхаразамкуа амалаза дзаірхуеіт Ацукту ожу еха ізузгуамхзууаз іхзеіт.

> Абас ауп ішічоу Анца іцдара, Іусқуа еілазгууа, ізмам іцщара, Адуунеі аёу ідуам тупн ацсійара, Іануігуамхузуа мушку іштуудіг інхара.



Абрі ауп еілсурга сара ажабже, Абрі ала ігуаўца ўушнучуаша ожу анафс, Дачаўгу дучам пусс-ёухфус Анца інафс Арі ждуруазааіт, уана ейўдаснуам еха анафс.

4 февраля 1910 г. г. Сухумъ.



#### Агвілуі апафуі.

(Ађурђуа-шуу "Деда ена" іануу іаёруњища).

Агвіл адаційрала Абанча арцунізоіт; Атдаф ітдарала Іфунра іргурбоіт. Адічфу інапхала Іху заірхуюіт Амуційфу імц-йарала Інатуу бійуіхуюіт.

4 января 1910 г. с. Тамышъ.



#### Шада дуцсту-цубзахузеі!

А еўвутара антіаіра шада інаалозеі, А сеілабара дамбар шада інцоозеі Ідура ізбаара дахусібузоу шада деівущоузеі Зей-рула, ідазшала зада дуцест-цубзахузеі!



Адавша артеера зада дарущоозеі, Ійжа пушда еінраалану зада дцажозеі, Пушралуеі, сахалуеі зада деірущоузеі, Іламусуі ітасуі рула зада дупуст-баюузеі!

> Ачангур аірбоіт, двуашоіт, шара ігра алахуіфозеі, Адурреі, арушреі іззуірхудуам, шара імфахуірозеі, Ігчу, ібзоу дара ірчуалууща дуірбоіт, зара ізалумдарозеі, Зеї-рула дахуугалак, шара цьейс дубзіоузеі!

Адара іцімқтүп, ақічра зада бзіа ібуазеі, Анхара ідтеійуам, арбіра шада деілаһауазеі, Абара дацуқхайдіг, ацгара шада ігуақхуудзеі, Зехічйара дахіугалак ақстқуд зада дреіцштузеі!

Аібеі, ананамгчеі, ахүмхуацеі заqа іцумқуузеі, Маза ірцуігуа маза ігчудіт, абжаацый заqа іжауазеі, Сунлатчі алашара аіна алашцара шаqа деіланауазеі, Акакала дузлагоуқалай, шаqа дуцст-гуцжагоузеі!

Абжага жа іірһауам, іара заqа дубзам'удзеі, Ақічра шхуарқам уазк'т ізеілумкаац, заqа дугун'умосузеі, Арһреі, ақічреі, ажареі, уазк'т ҳҳ'с іҧҳаҳоіт, заqа дҳ́умҳқудоузеі,

Аі іздурам, ман іздурам дахуугалак зада дуцст-баацсуўзеі!

Ажаразчі, ацгаразчі заqà іофуша бзіаітуазеі, Іхату імам, іагіђахум, аўу іфну шаqà дальшума бзіоузеі, Цаса ірцуізоіт, айтраху ідчірхунаусіт заqà амш рулусігозсі.

Делкаавар, дгуађазар, зада дуцсту-гузмалуузеі!

Амла данактуа, данұмлайтуа, заqà дгубзудхтуазеі, Краніфалат, дантлак, заqà дідатахтуазеі, Уантідахту, дантузгуартуа, шаqà іда дватажуазеі, Ài, амарйа, ісоумбан, заqà дтівсту-хівароузеі!



Дануўдаху, уануійоо, зада дууафхімхуцфуузеі, Уёў-аёў ўргубзудуча, ўштах шада дуўцтайафузеі, Убзараан дуўдахуну, уцсраан зада іхў-ўлуіршшозеі Цўа ддурум, деілкаам, ох! зада дуцст-цурхагоузеі!

Дузьу̀луа іжо̀іт, дзацажуа ірфайюіт заца дурху̀ччозеі, Дахнѐіуа ірччоіт, іара-думстба дуірбо̀іт шаца дтанташуузеі! Іху̀ дуірду̀руам, дзуцьсо̀у рузду̀рам заца цута іжудзеі, Дуцьсту̀п, дуцьсту̀-хцаро̀уп, шаца дуцьст-ну̀хтуузеі!

> 30 сентября 1907 г. г. Сухумъ.



Ауаа ртіра амін сігурқану іаңулуоіт, Убрі асну ігурқоіт, іччоіт, ргу-азһауоіт, Хаа румам, баа румам, міужкфада іңуруоіт, Зацааіра сіўхоіт "гитарада" ікуашоіт. Ргу бзіоун, рху бзіоун, ацумза сійып ілашоіт. Урд зсігурқуа мінууй? Аха ман. Амінууа зсёт сіңшуун. Урд зсігурқу настіруун, зсёту убрі іагреінаун. Щкуашала дадраа! йунастің гуазһароун; Шунасть арах ійсігурқоіт, йара іщуалу йабароун...

> 21 февраля 1911 г. г. Сухумъ.





#### Абжафаша хабжаўала.

Ачаравуеі, аңсхуравуеі другхууам, Акуашареі, аінфареі дахашалуам; Арі еңіп офу дуубашам фарту, Уқахузарту уңшаала музкту.

> Арі маріам, зету ірузуам, Аха змоу оф-фалак іакумзар.

Азарчі, амервеі ійоіт ауардун-хуйща реіншійа. Аццаха ікууп дуюуеїт, двуаращо дувуп айуййа; Дахункайауа хуюук іхуіноіт, хуюук івуцалоіт, Дзеівухар диазоіт, інапу ігудиалану деужлоіт.

> Арі хацароуп, зеřv ірузуам, Агуаріқ-бжар ёкунца ракумзар.

Деужлар, іет гулаанда ахүнбүйга іздурам, Дахнеіуа, уца-ба іарбаанда ацайга дагущом, Дузузцаз іздурам, ізданда ігуалашуом; Дузцуу ійүійуам, дахнеі гү ідуркулуам.

> Арі маріам, зеřv ірузуам, Луцсаа хіщащак іакумзар.

Анхареі, аус-уреі патуударас іцхадоіт, Ейчімур ііашану дуофдуухууа ўчійуоіт, Арі збуа, дузцумаруу зейч іўурійчуоіт, Дуздахуу зейч аўаўала дуцхарійоіт.

> Арі маріам, зейч ірузуам, Мхуц-цайак іакумзар.



Усда і ет абра втлэкант іваіжтіт, Хтда антурара івумэкт пнархааіт, Абжаталара зтнзак інатту бтжнахтіт, Ісамурдул дшаастуаз іофтбжара дахтетіт.

> Арі маріам, зейч ірузуам, Абжафайа хабжафалак іакумзар.

> > 28 декабря 1909 г. г. Сухумъ.



# Абрускул.

Кудру аучастваёў ідоуп вувак Чулоу-ha, Ідоуп убрада haisyk асу-уац вузгууа-ha, Ірноіт наска над Абрускул дёаноуп-ha, Істу іарўу іахёаноу цурла ічоіт-ha.

> Ірбоіт абрі ажут аахус пакущас, Йоукіч қалахеіт реазуцацану шқазафщас, Ругуту ідан дурбар дуркразу абратуфщас, Аха іхунбуіт аку раһаң лашубжщас.

Айқахіг ібже руқуіргесіт дара аңсещала: "Сара сечден йзааіуам, йдуқумлан сеущала, "Щуйқахіча йхуны ійумоу ацумзала, "Еіпахуоїч дуқужга йуіпалане сідарала.

"Аха акт азт сйтэлдааусіт імдакуа ісайба, "Ідоумай ожтіт Ацьсит ажлабуа: Асштрба Адац-ба. "Амав, адахуа-бжтида, автрас-ба". Ааі-ба антіарба іааіртустіт ібагуждуа.

OFFICE OF

"Озкуй Ацьсич абзіара ацмачзаан, "Осом ігуртлану дунхарата ідамзаан, "Ірууа, ірбуа акбу бараўаўумзаан". Абарқ ануіба айқах ацазкарайу дадуцзаан.

Пашану дуqазаарун Ацсиу Абрускул захдуз, Аха алаку аqvийу цва ірузбуам іара убрі дзакутуз, Ібанук імуазаарун аофу-аційуі, авурасуі адахуа-бжунда захдуз,

Ібарцу івахумузт Аешурба, Авац-ва жласу ізмаз.

Амақ, дахақущоз, ірфон, ауаа рау іңурхагоуп-ба; Азахуа-бжунда қуідууан санақусуа сархурхуоіт-ба, Ахулардура іқахумузт Анца суібоща сдалоіт-ба; Аку азу даанцасуамузт, дудамузт Анцайу суіцщап-ба.

Анца імазкуз ілшуаз, хара дузцозма, Імфа іђумлаз хаіррак дађущозма, Іара іцумуқхаз бзіарак іхууазма, Ацтаура іацанакууаз айабаа дзаццозма?

Хахті мучкуак аһақу дуцаргалт, Днаскагану сіхату шада дук дадёарһалт, Гейу убрада іцухарамкуа ідёарһалт Фатуску імачумкуа ацур руздаргалт.

> Еха-хулаанда даёсун ійафа арцусра, Ігу ідоуп ожуг ізуцухур ацара, Аха іабафоу даацсоіте амала, Іануцуіхуша іаадутоіт цуск іара убра.

Дгуаанч адус азч ідчууіцоіт аура, Адус адцуруюіт, іауущоіт айада аурчла, Ідеіцалоіт ійада зчизак ціарчла, Насту ізудухууам іара убрі фиапула.



Абас даёvун есумпа гуапрула, Іанутуіхупа іааіхууеіт інурну міўужовла, Аура інутууеіт іара убрі азгуапрала, Дасну ітаіцалоіт ацсаа ціта абзоурала.

Ожут дуqоуп Абрускул аһаваёч, Дудуцушт убрахтуі ваамев-ду ачну, Убрі нахус дралашт дчеіну, Дубзіоуфну, авіаца дреівшну.

> 21 марта 1910 г. г. Сухумъ.



# Агуахуара.

Зейч ргу іахуо адащара, Аўйч ілшуом ацьсабара, Зейч ірнаалойч анчуугара, Аўйч ілшуом офу-хшара.

> Аўч ііуа імхабзіоуп, Агіръ зейч ірцумьчуп; Аўтч ііуа зейч цёоуп, Йоукйч іръахчу іара убріоуп.

Аўч іійуо ўбарадоун, Ізцумаруу рацадоун, Згу іахуогу цаларуоіт Руцсу-еіцигу друцхадоіт.



Аўч іійуо руччагоўп, Йоук-рузіч рёууагоўп, Йоуку абрі іалаччоіт, Агіръ йоуку алацстуоіт.

Afr isv iamoy Ařv isv ixaasaau, Afr isv ixaay Ari isv iamasaan.

> Ахуч аз ігуарўуо, Еї тэлам аз дўтусіт; Муцху бзіа узбуо, Абашаз дуузгуааусіт.

Зейч ргу іахуо адатара, Аўйч ілшуом ацсабара, Зейч ірнаалойч анчдугара, Аўйч ілшуом офич-хшара.

2 апръля 1910 г. г. Сухумъ.



#### Москва.

Ухувуеі ўмол-дувуеі сара істрехуазоіт, Унгбардавуеі, уаһдтн дувуеі рхазт дара ірбазоіт, Улшаравуеі, удтуравуеі ашдувуа іздінатт ірбалоіт, Ухзті уциеі акакала "аісторіавуа" ірцхазоіт.



"Кремй" аёт ізбаз мацарайт ізладоук стягфзуом Зейт зеіцшроу сhoit ha салагар стич ўі ізахадуом Іцьені ійцоу "ацьсна саркалітт" ізадароу ha стянадуом. Уі іадароу дачакі ўара ідоуп-ha санадтуюм.

Уара, адалаўдуа ран! узеіцыроу зейч ара ісзанцадуом, Ізбаз зейч ацхуз ецы уажуй салацынуейт ацухубак аанйадуом

Убурқ убзіарақуа зейу рёу дусгуалацуоіт сара аўў; Убруі ізу аку зфундазна сгу іаанагусіт сара ожу.

Уі ззускую умійжав адада, Данііл ібердун аёй ідоу ідуп, Апічшундра діудув руварахша насдха над іжіу ідуп, Амурмуй цуідуара хай-діу іадоу ащауа-ду ідуп, "Горькимь словомь моимь посмінося" на здуфуу ідуп, Есумпа ізузнауд, зухд мундсдуа, Гогол ідуп.

5 іюня 1907 г. г. Москва.



### Владімір.

Владімір! Ух́з саһахан, аха уара уёў смааіцузт, Упрша дуузан, аха ухава сулала усумбацузт, Ас цва уеілкаану аціду аёту сампухацузт. Ас цва еілургану азкабжину аўу ійуд сманацузт.

"Хава дуура еіна хізу біза" ба шурбуо еінш ўдазаан, Хавала муцху удуумкуа, хугла іншала удуузаан; Ажутту эну абунвуарца уара уту іртарвану ідазаан, Абрі еіншвуа рэу шварнахусту ухіз камшатуа ўдазаан.



Exaa сааіт уара уёў, аха ўаф ушаўу смаадеіт, Қаруўчі аскзарх Нікон, ацсацоуца рацуха ігўлаз, Аіашазу, мдур-гумбул нацула, ідахаз, Уара уёў іабану надада цсшаруас ідагцаз,

Іфунфазка мину рэў ідамра счеіхурхуарцу саарўйвуіт, "Ірранав, Інавуіву, уту інсуз інсу"-на знуу анўха амч ала, Уі зсахеу, аценамбар-дуу Сімон Кананіт інўнацьхузала Ібэіахааіт іцсава, аўс бэіавуа звунхаз, Архіеніскоп Нікон, заамва аанза, мдур напула, івахаз.

> 7 іюня 1907 года г. Владиміръ.



## Афv.

Ажуў-уаа афу амч шамаз сідургусіт,
Адудреі амацусреі убрі ішалдуаз лала ірбеіт,
Абарвруа ажфанах мчук ішалшуаз гуанула ірузбіт,
Аха іарбануз убруі амч сілкаану ірманаіт.
Реіна івувуоу ай іара адну сільшуом,
Ай, ара, ал, акту ашаруам,
Аха ахаца, ізманоу здурхууада авігуара ансіра адахум;
Уі зіуа змоу, зукуа івоу, уі азу ху-йахра івахум
Афунту убрі матахус ізлоу сіхатам,
Еталшуом убруі ату, авігуарату ізнеіуам.
Агірв атдлавуа реіцьш уі ізасшам,
Агірв іззаігуахаз хара нара над інафешам.
Функуа андургулуа зеїу убрі матахус іардашан,



Убрі ала руфиндуа щардамкуа ідардаман,
Аха ізбадоу акт азт іщардазаан,
Акт уба-дундхаза амін-ба абуозаан;
Анбис, ма ахада акт азт дшуір ізра адушабатхуозаан.
Рушунірхіз назану дара адунахууазаан;
Убрі азт афит матахус адара цтаразаан,
Убрі ругрун, аўт іфну матахус еімдозаан.

1 апръля 1910 г. г. Сухумъ.



#### Авунчра.

Ауаа ақсабара іду зейч зүйдоу актоуп, Іантоуйч іангулоуйч ірхуцууа іара убріоуп, Аха ақущареі абареі даараза іуадафуп, Іарбан-ћа упаауазар ақунпра—ақсйароуп.

> Йоуку авунира нзуqалан-ба амазара дурнауеіт, Ауаа рахту мазароун цейарас іqоу-ба раһауеіт, Убрі іайқоун, іхчоіт, іаазоіт, ірахурнауеіт, Амазара роуоіт, аха дурфатух ацейара-ба іцымауеіт.

Йоуку ацьейара haypha рмазара рьуіусіг, Насту ігухааргуусіт, ігурфоіт руцьевазара цтахазоіт, Цасатуі рунхайа ргуалацюіт, лавурзула ірцабоіг, Абас шурууа, абрі ішалоу ацьейаравуа руццазоіт.

Етчэмамуз амазара шугухіааігуоз дцукукуадеіт, Душхуцууаз, душшуцууаз імазту ахцак імбадеіт, Абрі ала мацара, ўабаада мазарак ізмурһадеіт, Амазара раца эмаз еіцшўўа абруту қунчрак імбадеіт.



Абзанхара змоуřу над-над ісцеілагар-ћа даццоіт, Ізмамї дайвоуп, цталагу ігурфоіт, Убрі ала кур-змоуту, етузмамту зунчрула енцшхоіт, Щтану щазхуцур, інашану азка іспаз цабургхуоіт.

Убас ацсабараёт күр-змоугт, ізмамёт зейт гурфоіт, Ііашант афтүйайт дүнчүм, еіцшүнйү рхү рбоіт, Абрі іацсухуо здурундаз збуо ізгу імаріадоўн, Убрі азу сгу іаанагаз зфурцу сухуіадоўн.

Анца індаравуа рах ажаба дацхар інарцоіт, Ађунчра, ацстара зладалуа інарбуоіт, Ацуг-туцра, агурфара зейу іхнагоіт, Дђунчну, інстану ацсабара ву дданацоіт.

> Андаравуа рцухуанда ігулоу ажаба іаһнартюіт: "Аўгіту уапамійчцун, іумоу уара іузхадоіт". Абрі андарак гуандар ацут-ійчцра һгуандхарум, Іһамоу һазхап, іһамам азу һаңсу цтахарум.

Абріоуп авунчра, анастів закату, Абріоуп апсійара, абзанхара-ба ізгійвоу, Амтреі, ацті-йтиреі роуп офт івст ізмтрійуа, Аўт ітт амакреі, ацтареі роуп офт авунчра ізмтрбуа. 31 марта 1910 г. т. Сухумъ.

Алгарђа.

